

Lezen: Johannes 20:19-31

Jongens en meisjes,

Stel, je kon gisteren niet voetballen. Je baalde er wel van, maar ja, je ouders wilden dat je meeding op familiebezoek. Dusss...

Maar goed, dan kom je op de training volgende week. En dan komen je teamgenoten naar je toe: weet je wie er zaterdag langs de lijn stond?

Slide Foto Messi

Lionel Messi! En weet je waarvoor hij kwam? Hij zocht een jeugdteam om samen met Barcelona in heel de wereld het mooie van voetbal te promoten. Misschien worden wij dat wel!

Dat zou je echt niet geloven. Je zou zeggen: laat de foto's dan zien!? Je hebt toch wel een selfie gemaakt met hem? En als ze dat dan ook nog zouden kunnen laten zien, dan zou je eerst goed kijken of de foto wel echt was. En dan nog. Zoiets is eigenlijk onmogelijk. Alleen als je er zelf bij was geweest had je het kunnen geloven.

In de tijd van Jezus had je geen telefoons met camera. Dus moest je echt afgaan op het verhaal dat mensen vertellen. En als tien van je vrienden dan in de week na Pasen naar je toe komen en zeggen: We hebben de Heer gezien! Dan denk je toch: ja, dat kunnen ze wel beweren. Maar dat wil ik eerst zien. Ik heb gezien dat hij gestorven is aan het kruis. Dat hij begraven is. We hebben met elkaar verdriet gehad en gerouwd. En nu hebben jullie hem levend gezien? Eerst zien, dan geloven.

1

Slide **Twijfelende Tomas ...**

Gemeente van Jezus, we leren Tomas in het evangelie van Johannes wel kennen. Hij heeft een wat afwachtende, vragende houding. Hij lijkt ook wat somber. Iemand die zich in ieder geval niet zomaar gewonnen geeft.

We kwamen hem tegen op Paasochtend. Toen we nadachten over Lazarus. Die woonde in Betanië. Dat is vlak bij Jeruzalem. En de leerlingen willen Jezus met alle geweld tegenhouden om er heen te gaan. Want ze voelen de vijandigheid van de leiders wel aan. Maar als Jezus dan toch gaat, dan constateert Tomas:

Slide Johannes 11: ¹⁶ Tomas (dat betekent 'tweeling') zei tegen de anderen: 'Laten ook wij maar gaan, om met hem te sterven.'

Pessimistisch. Fatalistisch bijna. Misschien ook wel realistisch. Maar in ieder geval: hij noemt het zoals hij het voelt.

En even later, als Jezus vertelt dat hij weg zal gaan. En dat ze hem later zullen volgen. Ja, dat ze de weg kennen. Dan horen we Tomas weer:

Slide Johannes 14:⁵ Toen zei Tomas: 'Wij weten niet eens waar u naartoe gaat, Heer, hoe zouden we dan de weg daarheen kunnen weten?'

En dan geeft Jezus prachtig als antwoord, we hebben ook daar bij stilgestaan: ik ben de weg, de waarheid en het leven. Niemand kan bij de Vader komen dan door mij. Dat is mooi, dat Jezus zo met kritische en misschien wel afstandelijke vragen omgaat. Hij laat Tomas niet zwemmen, maar reageert serieus.

Tomas heeft als bijnaam Dydimus. Dat betekent: eentje van een tweeling. Het betekent tegelijk: iemand die vaak op twee gedachten hinkt. Die niet zomaar overtuigd is. Die misschien wel een extra zetje nodig heeft.

Wat dat betreft is het extra jammer, in eerste instantie, dat juist hij ontbreekt op die eerste Paasavond. Als het voor iemand nodig was om overtuigd te raken van de opstanding, dan was het Tomas wel.

Het mooie is: Jezus komt een week later gewoon weer. Hij kent zijn leerlingen. Hij weet dat het voor Tomas van belang is dat ook hij overtuigd wordt.

Ik leer hier al veel van de houding van Jezus. Vroeger op catechisatie maakte ik het wel mee dat ik, of een ander, een vraag had die kritisch was. En dat was niet altijd gemakkelijk. En het was ook niet altijd een vraag uit loyaliteit. Nee, we waren pubers. Maar dan maakte ik mee, dat de catecheet boos werd. Alsof die vragen niet gesteld mogen worden. Het kan zijn dat je het antwoord niet zomaar weet, maar dat is een extra uitdaging voor groepen samen. Om dan op zoek te gaan. Met elkaar. En misschien is het ook wel eens goed als we het antwoord met elkaar schuldig blijven. Ik merk dat er zoveel vragen zijn. Inhoudelijk, bij dingen uit de Bijbel of uit de leer van de kerk. Maar ook over gewoontes. En aannames.

Het is prettig als mensen vragen stellen. Graag kritisch. Jezus valt daar niet van om. Ook vandaag niet. Een kerk waar geen vragen gesteld mogen worden. Die heeft niet genoeg vertrouwen in Jezus. Want als hij de kerk leidt. En als hij is wie hij zegt. Als hij, zoals beloofd, de Geest aan de kerk gegeven heeft. Dan kunnen alle vragen gesteld worden. Het christelijke geloof is niet zomaar omver te krijgen. Vragen helpen ons om de kern te pakken te krijgen. Dat zie je bij de vraag van Tomas in Johannes 14. En dat zie je in onze tekst weer. Neem vragen serieus. Van je kinderen, pubers, jongeren, twintigers. Jezus gaat ons daarin voor. Hij rekent Tomas niet af. Wordt niet boos. Maar komt hem tegemoet.

Slide ... **wordt overtuigd door Jezus** ...

We gaan even terug naar die eerste ontmoeting. Toen was het heel vers. Vorige week. Jezus was net gestorven en begraven. En toen kwamen de vrouwen met dat ongelooflijke nieuws. Vervolgens die avond zaten ze daar. In een zaaltje. Verward. Bang. Zwijgend.

Maar dan doorbreekt Jezus het zwijgen. Jezus hecht eraan zijn vrienden persoonlijk te begroeten. Niet alleen omdat het zijn vrienden zijn... Hij komt onnavolgbaar binnen en begroet ze met vrede! Vrede! Het moet hen als muziek in de oren geklonken hebben. De vertrouwde groet, maar zoveel rijker en zoveel dieper dan eerst. Vrede zij u! Die vrede moeten ze verkondigen in de wereld. Het woord 'apostel' betekent 'gezondene'. Discipelen worden apostelen. Leerlingen worden gezondenen. Zoals de Vader mij heeft uitgezonden, zo zend ik jullie uit. Ontvang mijn Geest en vertel het aan de mensen. Ik ben Koning, zegt Jezus in feite. Ik breng vrede. Ja, Ik heb de zonde overwonnen! Je mag in mijn Naam vergeven. Shalom. Vrede. Dat is je boodschap.

Zo legt Jezus hier de basis onder de kerk. Niet voor niets zegt Paulus in de brief aan Efeze, dat de gemeente gebouwd is op het fundament van apostelen en profeten. Hun getuigenis is een hechte basis. Je kan op die mannen bouwen. Ze weten waar ze over praten. Want ze hebben het met eigen ogen gezien. Vandaar ook, dat straks in Handelingen, na de hemelvaart. Dat dan, als de lege plaats van Judas wordt vervuld. Dat ze dan zoeken naar iemand, die er de hele tijd bij geweest is. Letterlijk zeggen ze dan: die man moet 'met ons getuige worden van van zijn opstanding'. Dat is dus bepalend voor het fundament. Dat je getuige bent van zijn opstanding. Dat je getuige bent van het Koningschap van Jezus. Van zijn overwinning op de dood! Dat moet verder worden verteld.

Daarom hecht Jezus zo aan het ontmoeten van zijn leerlingen. Omdat zij het zijn, die dat verder moeten vertellen. Die missionair de wereld in moeten. Om ook uiteindelijk jou te bereiken. Ook de gemeente van Rotterdam-Centrum vindt in deze verschijning aan de apostelen haar basis. Hier zie je het fundament waar je op staat. Hierop ben je dan ook aanspreekbaar. Als christen. Als kerk. Op dat geloof dat hier de basis krijgt. Ooggetuigen vertellen het verder.

Maar, die basis vertoont wel een zwakke plek. Want Tomas, één van de twaalf - zo wordt hij genoemd en niet zonder reden. Dat is bepalend, hij is één van de twaalf. Hij hoort in het fundament - Tomas was er niet bij. De ongelovige Tomas, zo is zijn bijnaam later geworden. Maar is hij wel zo ongelovig? Is het geen logische vraag, om eerst maar eens bewijzen te zien en te voelen? En dan pas te geloven? Geloof gaat toch niet zonder ervaring? En Jezus heeft ook aan de anderen zijn littekens getoond. Als bewijs dat Hij het echt is. Dan mag Tomas dat toch ook vragen? Zeker, dat hebben we al gezien bij eerdere vragen. Maar ook hier.

Jezus komt tegemoet aan Tomas. De twijfelaar. Weer komt Jezus op zondag. Wat zou dat zeggen? In ieder geval is Tomas er dan wel bij. Weer begroet Jezus zijn leerlingen met: vrede zij u. Zoals elke kerkdienst trouwens. Dan richt Hij zijn aandacht op Tomas. Kom maar. Voel maar. Ik ben het echt. Ik wil ook jou overtuigen. Maar Tomas heeft dat al niet meer nodig. Alleen die woorden al. Alleen die stem al. Hij is het. Rabbi Jezus. Hij roept het uit: 'Mijn Heer en mijn God'. Een prachtige geloofsbelijdenis. Zo persoonlijk. Recht uit zijn hart. Hij geeft zich helemaal over aan zijn Heer en God. Zo moet dat zijn met een geloofsbelijdenis. Het moet jouw geloof zijn, dat je uitspreekt. Niet alleen zondags, maar ook door de week. Je leven als belijdenis. En wat zegt Tomas het dan mooi.

Tomas laat horen in deze belijdenis, dat hij het begrepen heeft. Jezus staat in levenden lijve voor hem. Hij heeft de dood overwonnen. Mijn Heer. Mijn eigenaar. Mijn koning. U hebt het over mij te zeggen. En: Mijn God. Wie de dood overwint, die moet wel God zijn. En bij die God wil ik graag horen. Want Hij weet de uitweg uit de vertwijfeling. Uit dit leven, dat vaak niet meer is dan een voortdurend sterven. Hij weet een uitweg uit de misère. Ook als de omstandigheden je boven het hoofd groeien. En een grote steen voor het graf is gerold. De hemel potdicht lijkt. Hij geeft uitzicht uit dit doodse

bestaan. Vandaar: Mijn God. U wil ik mijn leven wijden. Aan U wil ik mijzelf offeren. Neem mijn leven, laat het Heer, toegewijd zijn aan Uw eer! Er zit een enorme kracht in die belijdenis van Tomas. En ook veel visie. Hij doorziet het. Jezus staat daar. Levend en wel. 'Mijn Heer en mijn God'.

Slide **... om ons weer te overtuigen ...**

Hiermee is het evangelie van Johannes ten einde. De basis is gelegd. Zeker en vast. Straks komt er nog wel een naschrift, een epiloog. Maar hier trekt Johannes al een conclusie. Het begon met die mooie lofzang op het vleesgeworden Woord van God. Het eindigt met de belijdenis van Tomas. Het motto van Johannes 1: 14: 'Het Woord is mens geworden en heeft bij ons gewoond, vol van goedheid en waarheid, en wij hebben zijn grootheid gezien, de grootheid van de enige zoon van de Vader'. Dat motto krijgt hier zijn afronding. In die laatste verzen van dit hoofdstuk herhaalt Johannes in feite de belijdenis van Tomas: 'opdat je gelooft dat Jezus de messias is, de zoon van God, en opdat je door te geloven leeft door zijn naam.'

Daarom verscheen Jezus aan Tomas. Om dat getuigenis fundamenteel onder jouw leven te leggen. De basis is gelegd. Nu moeten alle gelovigen daarop verder bouwen. Elf mannen zijn overtuigd. Jezus is opgestaan. Hij is hun Heer en hun God. Straks komt er nog een twaalfde bij. Die ook getuigenis is van zijn opstanding. Tomas is weer binnen de kring getrokken. En dat is niet alleen fijn voor Tomas zelf. Maar ook van levensbelang voor alle mensen. Dit getuigenis krijgt niemand stuk. Zelfs de leugen van de Joodse raad niet. Al doet die nog steeds zijn verwoestende werk. Jezus leeft! Dat staat als een huis. Hij wil jouw Heer en jouw God zijn.

Slide **... zodat wij goed met twijfelaars om kunnen gaan!**

Hij wil jouw Heer en jouw God zijn. Maar ja, dat zie je niet. Hij is opgestaan uit de dood. Maar ja, daar was je niet bij. Jezus kan wel zeggen dat je gelukkig bent als je niet ziet en toch gelooft. Maar dat is wel verrekke moeilijk. Hoe moeten we als kerk omgaan met mensen die twijfelen? Soms diep existentieel. Hoe moeten we omgaan met onze eigen twijfels?

Nou, een stukje hebben we al gezien. Jezus neemt de ruimte om jou in je vragen tegemoet te komen. Niet meteen veroordelen. Niet meteen kwaad worden bij kritiek. Dus dat is het eerste. Geduld en begrip, ruimte voor vragen en kritiek. Dat moet er zijn in de kerk.

Maar er is nog iets dat bij mij blijft haken. Wat doet Jezus om de leerlingen te overtuigen? Wat doet hij om Tomas in het fundament te krijgen? Hij doet iets heel opvallends. En Tomas vraagt daar zelfs om. Jezus toonde aan de leerlingen zijn handen en zijn zijde. Om te littekens te laten zien, zoals ook bij Tomas blijkt. Ik wil de wonden in zijn handen zien, de littekens van de speer in zijn zijde voelen. En Jezus komt daarin tegemoet.

Je overtuigt mensen niet door een gelikt verhaal. Je overwint twijfels niet door heel massief de waarheid te preken. Twijfelaars hebben behoefte aan echtheid. Aan kwetsbaarheid. Aan nabijheid. Jezus laat hier aan Tomas zien waar de pijn zit. Dit was nodig voor jou, Tomas. In het avondmaal en de doop komt hij ons op dezelfde manier tegemoet. Brood, wijn, water. Als teken van wat er op Golgota nodig was om jouw leven te vernieuwen.

Wij zijn het lichaam van Jezus. Wat laten we zien aan mensen die twijfelen? Jezus laat zien waar het in zijn lichaam pijn doet. Waar de kwetsbaarheid zit. Waar het allemaal niet zo mooi is. Mensen die twijfelen hebben behoefte aan echtheid. Een eerlijkheid. De kerk is niet het volmaakte lichaam van Jezus. Wij hebben niet overal antwoorden op en geloven geen van allen volmaakt. *Vandaar dat het ook zo mooi is dat Jan en Jolanda iets willen delen van hun gebrokenheid. Van hun zoektocht. Straks voor het gebed.* De kerk moet geen dichtgetimmerd systeem bieden. Of een goede en gelijke kerkdienst afleveren. De kerk moet dichtbij komen. En de zwakke plekken en lelijke, pijnlijke dingen eerlijk laten zien. Zo gaat Jezus naast Tomas staan. Zo moet het lichaam van Jezus ook kwetsbaar durven zijn.

Dan laat je zien dat je het niet van jezelf moet hebben. We moeten het allemaal hebben van Jezus. Ons geloof is vaak niet meer dan een twijfelend zoeken. En onze zekerheid is soms ineens een wankel wandeling in de, volgens ons, juiste richting. Maar we moeten het hebben van Jezus. En die heeft aan die pijn en kwetsbaarheid geleden. Die heeft de dood overwonnen. Die stelt ons in staat om steeds opnieuw te beginnen. Ja, die stuurt twijfelende en zoekende leerlingen op pad. Ze worden apostelen. Ook Tomas. En zo mogen wij de mensen om ons heen benaderen. Dat is onze taak als kerk en kerkleden. Met de boodschap van Jezus er op uit. Eerlijk over onszelf. Kwetsbaar over de kerk. Juichend over Jezus. Opdat ze geloven dat Jezus de messias is, de Zoon van God, en opdat ze door te geloven leven door zijn naam.

Amen